

Sygn. akt I Ns 55/19

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2019 r.

Sąd Rejonowy w Sanoku I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Elżbieta Domańska

Protokolant: sekr. sądowy Anna Wójcik

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2019 r. w Sanoku na rozprawie

sprawy z wniosku Z. Ś. PESEL (...);

przy uczestnictwie J. B. PESEL (...);

S. B. (1) PESEL (...);

o stwierdzenie nabycia spadku po K. B. i S. B. (2)

postanawia

I. s t w i e r d z i ć, że spadek po K. B. c. S. i R. zmarłej w dniu 22 maja 1989r. w R., gdzie ostatnio stale zamieszkiwała na podstawie ustawowego porządku dziedziczenia nabyli

- mąż S. B. (2)

- syn J. B.

- syn S. B. (1)

- córka Z. Ś.

po 1/4 części każde z nich

natomiast wchodzący w skład spadku udział w gospodarstwie rolnym położonym w R. na podstawie ustawowego porządku dziedziczenia nabyli

- mąż S. B. (2)

- syn J. B.

- córka Z. Ś.

po # części każde z nich

II. s t w i e r d z i ć, że spadek po S. B. (2) s. J. i K. zmarłym w dniu 6 sierpnia 1998 r. w B., a ostatnio stale zamieszkałym w R. na podstawie ustawowego porządku dziedziczenia nabyli

- syn J. B.

- syn S. B. (1)

- córka Z. Ś.

po # części każde z nich

natomiast wchodzący w skład spadku udział w gospodarstwie rolnym położonym w R. na podstawie ustawowego porządku dziedziczenia nabyli

- syn J. B.

- córka Z. Ś.

po 1/2 części każde z nich.

Sygn. akt I Ns 55/19

UZASADNIENIE

Postanowienia z dnia 26 lutego 2019 r.

Wnioskodawczyni Z. Ś. we wniosku z dnia 1 lutego 2019 r. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po K. B. i S. B. (2) na podstawie ustawowego porządku dziedziczenia.

(wniosek z dnia 30 stycznia 2019 r. – k. 2)

Uczestnicy J. B. i S. B. (1) na rozprawie w dniu 26 lutego 2019 r. poparli powyższy wniosek.

(stanowisko zaprezentowane przez uczestników na rozprawie w dniu 26 lutego 2019 r. – 00 : 00 : 33 protokołu elektronicznego z dnia 26 lutego 2019 r.)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. B. zmarła w dniu 22 maja 1989 r. w R., gdzie na stałe przed śmiercią zamieszkiwała. W chwili śmierci była zamężną z S. B. (2). Z małżeństwa tego pozostawiła pięcioro dzieci: M. B., Z. Ś., J. B., S. B. (1) i R. B.. Córka M. B. zmarła w 1953 r. jako dwumiesięczne niemowle. Syn K. B. R. B. zmarł w dniu 16 sierpnia 1986 r. jako bezdzietny kawaler.

K. B. nie miała dzieci pozamałżeńskich, ani przysposobionych. Nie pozostawiła po sobie testamentu. Nikt z spadkobierców przed jej śmiercią nie zrzekał się umownie po niej dziedziczenia, ani po jej śmierci nie składał oświadczeń o przyjęciu, bądź odrzuceniu spadku po niej. Żaden z nich nie był również uznanym za niegodnego dziedziczenia.

W skład spadku po zmarłej K. B. pozostał udział w gospodarstwie rolnym o powierzchni ponad 1 ha położonym w R., które stanowiło jej wspólność majątkową małżeńską z mężem S. B. (2), na którym w chwili jej śmierci pracowali jej mąż S. B. (2) i córka Z. B.. Syn J. B. stale prawował wówczas na gospodarstwie rolnym swoich teściów. Syn S. B. (1) nie pracował wówczas ani na tym, ani na jakimkolwiek innym gospodarstwie rolnym, pomagał jedynie w prowadzeniu gospodarstwa rolnego swoim rodzicom i teściom, nie miał kwalifikacji do prowadzenia gospodarstwa rolnego, gdyż nie ukończył szkoły rolniczej, przysposobienia rolniczego, ani nie miał uzyskanego tytułu kwalifikacyjnego w zawodach rolniczych, nie były trwale niezdolne do pracy. S. B. (1) był pełnoletni i pracował zawodowo.

(dowód; odpis skrócony aktu zgonu K. B. – k. 8, odpis skrócony aktu zgonu R. B., odpisy skrócone aktu małżeństwa K. B., Z. Ś., odpisy skrócone aktu urodzenia J. B., S. B. (1), Z. B. – k. 9, zapewnienie spadkowe i zeznanie wnioskodawczyni i uczestników J. B. i S. B. (1) – 00 : 05 : 26, 00 : 11 : 49, 00 : 21 : 05 protokołu elektronicznego)

S. B. (2) zmarł w dniu 6 sierpnia 1998 r. w B., a na stałe przed śmiercią zamieszkiwał w R.. W chwili śmierci był wdowcem. Miał on pięcioro dzieci wraz z K. B.: M. B., Z. Ś., J. B., S. B. (1) i R. B.. Córka M. B. zmarła w 1953 r. jako dwumiesięczne niemowle. Syn K. B. R. B. zmarł w dniu 16 sierpnia 1986 r. jako bezdzietny kawaler. S. B. (2) nie miał dzieci pozamałżeńskich, ani przysposobionych. Nikt z jego spadkobierców przed jego śmiercią nie zrzekał się umownie

po nim dziedziczenia, ani po jego śmierci nie składał oświadczeń o przyjęciu, bądź odrzuceniu spadku po nim. Nikt też z nich nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. S. B. (2) nie pozostawił po sobie testamentu.

W skład spadku po zmarłym S. B. (2) pozostał udział w gospodarstwie rolnym o powierzchni 1 ha położonym w R., które stanowiło jego wspólność majątkową małżeńską z żoną K. B., na którym w chwili jego śmierci pracowała córka Z. B.. Syn J. B. stale pracował bezpośrednio przy produkcji rolnej, gdyż pracował wówczas na własnym gospodarstwie rolnym. Syn S. B. (1) nie pracował stale bezpośrednio przy produkcji rolnej, nie miał przygotowania zawodowego do prowadzenia produkcji rolnej, gdyż nie ukończył zasadniczej lub średniej szkoły rolniczej, albo szkoły ekonomicznej o specjalności przydatnej do prowadzenia produkcji rolnej, nie ukończył szkoły wyższej o kierunku rolniczym lub ekonomicznym, których kierunek ukończonych studiów daje przygotowanie do prowadzenia produkcji rolnej, nie uzyskał przygotowania zawodowego do pracy w rolnictwie w drodze doskonalenia zawodowego prowadzonego przez uprawnione do tego zakłady pracy, jednostki organizacyjne i inne osoby prawne lub fizyczne, nie wykazał się stałą pracą w gospodarstwie rolnym bezpośrednio przy produkcji rolnej przez okres co najmniej roku. S. B. (1) jak zeznał pomagał prowadzić gospodarstwo rolne swojego ojca i teściów. S. B. (1) w chwili śmierci swojego ojca S. B. (2) nie były trwale niezdolny do pracy, był pełnoletni i pracował zawodowo.

(dowód; odpis skrócony aktu zgonu K. B. – k. 8, odpis skrócony aktu zgonu R. B., odpisy skrócone aktu małżeństwa K. B., Z. Ś., odpisy skrócone aktu urodzenia J. B., S. B. (1), Z. B. – k. 9, zapewnienie spadkowe i zeznanie wnioskodawczyni i uczestników J. B. i S. B. (1) – 00 : 05 : 26, 00 : 11 : 49, 00 : 21 : 05 protokołu elektronicznego)

Dokonane w niniejszej sprawie ustalenia faktyczne Sąd oparł o wskazany wyżej materiał dowodowy w postaci odpisów skróconych aktów zgonu, urodzenia i małżeństw oraz z zapewnień spadkowych uczestników postępowania i ich zeznań. Pozwoliły one Sądowi na ustalenie rodzaju dziedziczenia, kręgu spadkobierców po zmarłych K. B. i S. B. (2), sposobu nabycia przez nich tego spadku, a także wielkości udziału każdego z nich w spadku po tych zmarłych.

Materiał dowodowy jest zupełny i kompletny, stanowi pełną podstawę do dokonania stwierdzenia nabycia spadku po zmarłych K. B. i S. B. (2).

Sąd zważył , co następuje:

Prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi czwartej Spadki. (art. 922 § 1 k.c.) Zgodnie z art. 924 k.c. „Spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy.”, a zgodnie z art. 925 k.c. „Spadkodawca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku.” Powołanie do spadku wynika z ustawy lub z testamentu. (art. 926 § 1 k.c.) Nie może być spadkobiercą osoba fizyczna, która nie żyje w chwili otwarcia spadku o czym stanowi art. 927 § 1 k.c.

W przypadku spadkodawczyni K. B. i spadkodawcy S. B. (2) mamy do czynienia z powołaniem do spadku w wyniku ustawy, gdyż żadne z nich nie pozostawiło po sobie testamentu. Zgodnie z art. 931 § 1 k.c. „W pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek: dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.” Kierując się powyższym przepisem spadek po K. B. z chwilą jej śmierci, to co nie stanowi udziału w gospodarstwie rolnym, którego była właścicielką wraz z mężem S. B. (2) na zasadach wspólności majątkowej małżeńskiej nabyli żyjący wówczas mąż S. B. (2) oraz troje ich żyjących dzieci syn J. B., syn S. B. (1) i córka Z. Ś. po 1/4 części każde z nich. Po spadkodawczyni tej pozostał udział w gospodarstwie rolnym nabytym przez nią wraz z mężem w trakcie trwania ich małżeństwa, położonym w R., gdyż jego powierzchnia przekroczyła 50 a. Zgodnie z treścią obowiązującego w chwili jej śmierci art. 1059 k.c. (art. 1 pkt. 13 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz o uchyleniu ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz.U. nr 11, poz. 81), który obowiązywał w okresie od dnia 6 kwietnia 1982 r. do dnia 30 września 1990 r. „Spadkobiercy dziedziczą z ustawy gospodarstwo rolne, jeżeli w chwili otwarcia spadku: 1) odpowiadają warunkom wymaganym dla nabycia własności nieruchomości rolnej w drodze przeniesienia własności, czyli zgodnie z ówczesnym brzemieniem art. 160 § 1 k.c. a) stale pracują w jakimkolwiek gospodarstwie rolnym bezpośrednio przy produkcji rolnej; b) mają kwalifikacje do prowadzenia gospodarstwa rolnego, 2) są małoletni bądź też pobierają naukę zawodu lub uczęszczają do szkół, albo 3) są trwale

niezdolni do pracy”. Mając na uwadze przytoczone wyżej przepisy to gospodarstwo rolne dziedziczą jako pracujący na nim w chwili otwarcia spadku po K. B. mąż S. B. (2) oraz córka Z. Ś. oraz syn J. B., który wówczas stale pracował na gospodarstwie rolnym swoich teściów, natomiast spadkobierca ustawowy po niej S. B. (1) nie spełnił wówczas żadnej z przesłanek do jego dziedziczenia i go nie odziedziczył.

Mając na uwadze treść powołanego wyżej art. 931 § 1 k.c. spadek po S. B. (2) nie będącym gospodarstwem rolnym dziedziczą po 1/3 części jego spadkobiercy ustawowi twojego jego dzieci: syn J. B., syn S. B. (1) i córki Z. Ś.. W przypadku wchodzącego w skład spadku po nim udziału w gospodarstwie rolnym o powierzchni przekraczającej 1 ha położonym w R., zgodnie z treścią obowiązującego w chwili jego śmierci art. 1059 k.c. (art. 1 pkt. 113 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. nr 55, poz. 321), który obowiązywał w okresie od dnia 1 października 1990 r. do dnia 13 lutego 2001 r. „Spadkobiercy dziedziczą z ustawy gospodarstwo rolne, jeżeli w chwili otwarcia spadku: 1. stale pracują bezpośrednio przy produkcji rolnej albo 2. mają przygotowanie zawodowe do prowadzenia produkcji rolnej, albo 3. są małoletni bądź też pobierają naukę zawodu lub uczęszczają do szkół, albo 4. są trwale niezdolni do pracy. Zgodnie z § 1 rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie warunków dziedziczenia ustawowego gospodarstw rolnych (Dz.U. z dnia 24 grudnia 1990 r.) „Spadkobierca ma przygotowanie zawodowe do prowadzenia produkcji rolnej, uprawniające do dziedziczenia z ustawy gospodarstwa rolnego, jeżeli: 1.) ukończył zasadniczą lub średnią szkołę rolniczą albo szkołę ekonomiczną o specjalności przydatnej do prowadzenia produkcji rolnej, 2.) ukończył szkołę wyższą o kierunku rolniczym lub ekonomicznym, jeżeli kierunek ukończonych studiów daje przygotowanie do prowadzenia produkcji rolnej, 3.) uzyskał przygotowanie zawodowe do pracy w rolnictwie w drodze doskonalenia zawodowego prowadzonego przez uprawnione do tego zakłady pracy, jednostki organizacyjne i inne osoby prawne lub fizyczne, 4.) wykaże się stałą pracą w gospodarstwie rolnym bezpośrednio przy produkcji rolnej przez okres co najmniej roku. Paragraf 2 i 3 ust. 1 powyższego rozporządzenia „Pobieranie nauki zawodu lub uczęszczanie do szkoły, w tym do szkoły wyższej, uprawnia spadkobiercę do dziedziczenia gospodarstwa rolnego, jeżeli nie miał stałego zatrudnienia lub innego stałego źródła dochodów.” „Spadkobierców gospodarstwa rolnego uważa się za trwale niezdolnych do pracy, jeżeli: 1.) osiągnęli wiek – kobieta 60 lat, a mężczyźni 65 lat i nie wykonują stałej pracy, która stanowiłaby dla nich główne źródło utrzymania, lub 2.) zostali zaliczeni do I lub II grupy inwalidów w trybie i na zasadach określonych w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.” Zgodnie z tymi przepisami tylko spadkobierczyni Z. Ś. i spadkodawca J. B. spełniali przesłanki do jego dziedziczenia, gdyż córka Z. Ś. pracowała na tym gospodarstwie rolnym wtedy, a syn J. B. stale pracował bezpośrednio przy produkcji rolnej prowadząc własne gospodarstwo rolne od 1989 r. Spadkobierca ustawowym S. B. (1) nie odziedziczył udziału w powyższym gospodarstwie rolnym po zmarłym ojcu, gdyż w chwili jego śmierci nie pracował stale bezpośrednio przy produkcji rolnej, jedynie pomagał na gospodarstwie rolnym swojego ojca i teściów, nie miał przygotowania zawodowego do prowadzenia produkcji rolnej o jakim mowa w § 1 przywołanym rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie warunków dziedziczenia ustawowego gospodarstw rolnych (Dz.U. z dnia 24 grudnia 1990, był wtedy pełnoletnim, nie pobierał nauki zawodu ani nie uczęszczał do szkół, ani nie był trwale niezdolnym do pracy w rozumieniu § 2 i 3 ust. 1 powyższego rozporządzenia.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak wyżej.